

F. CAMBÓ

Barcelona, 18 maig 1934.-
Nº 745 - J/M.

VIA LAIETANA, 30

TEL: 11555

TELEGRAMS

CAMBÓ-BARCELONA

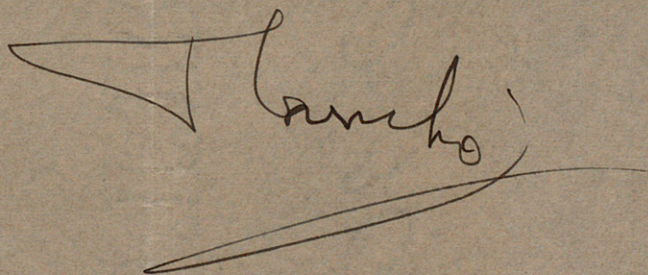
Sr. D. Francesc Pujol

C i u t a t . -

Benvolgut amic:

Acompanyo, adjuntes, cinc-centes pessetes que us prego
volgueu aplicar com a subvenció extraordinària per al present
curs de la Revista Musical Catalana.

Vostre afm. amic i s.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'F. Cambó', with a long horizontal flourish extending to the right.

Ciutat, 27 desembre 1933

Sr. President de l'Orfeó Catalá'
Pt.

En retiro

Distingit Senyor:

Prego a V. se serveixi donar-me de baixa, amb data avui precisament, de l'Entitat de la seva digna Presidencia.

Pot comptar que deploro vivament haver de fer-ho aixís, d'acord amb el dictat de la meua consciencia cristiana.

Amb tal motiu, mani a son afm. ss. ss.,

Josep M. de Balaguer

La Junta Directiva de l'Orfeó Català en sessió ahir celebrada s'enterà amb la natural contrarietat del contingut de la seva acta. Metra donant-se de baixa de la nostra Entitat, precisament, en aquest temps en que es veuen tan combatudes i abandonades pels enemics de tota mena d'espiritualitat, les entitats que com la nostra - i a costa de grans sacrificis i esforços personals - mantenen ben viva la flama de l'esperit racial, d'acord, ja no cal dir-ho, amb la més estricta ortodòxia i moral cristianes. Per això seria de ben lamentar que en aquesta escomesa de l'allau materialista i sectari contra les nostres entitats, hi coincidís, paradoxalment, elements de la ideologia més diferent i contraposada.

Si una deserció dels nostres protectors és, doncs, molt sensible en aquestes circumstàncies, no és molt més encara, la que V. ens indica per ésser conseqüència d'una apreciació que creiem equivocada i immerescuda, com ho corrobora, no sols la consulta feta sobre'l particular a una rellevant personalitat eclesiàstica - la còpia de la qual acom-

panyem - sino també l'actuació dels nostres 42
anys de vida social tan plena de realitats i d'efi-
càcia positiva, que bé nauria de pesar més que la
impressió sentimental d'un petit detall que en res
no contradiu les essències fonamentals de la nos-
tra Entitat ni la rectitud de la seva ja llarga ac-
tuació pública i social.

Per aquests motius distingit Sr. i amic,
La Junta Directiva de l'Orfeó Català veuria amb sa-
tisfacció fos retirada la baixa que V. ha presentat
a impuls, malgrat tot, d'un nobilíssim sentiment,
o que al menys, fos rectificat el motiu amb el qual
la fonamenta.

Així ho espera del seu bon criteri i pa-
triotisme, avançant-li les gràcies més sinceres.

Deu li doni molts anys de vida.

Barcelona 3 de Gener de 1934.

EL PRESIDENT

EL SECRETARI

Al Sr. Josep M^a. de Balanzó i Martí.

Josep M^a. Parés.

Ciutat, 10 gen. 934

Sr. President de "L'Orfeo Catalá"
Pt

Distingit Senyor:

Molt agraesc l'atenció dispensada a mon escrit anterior, que tan extensament contesten per son ofici del 3 corrent, contenint la copia a què fan referència.

Precisament per l'antic afecte an aqueix hon. Orfeo, em va dolre a l'ànima, ens ha dolgut a l'ànima a infinits ciutadans, el fet que va motivar la meua precedent i que no basten pas a justificar ni les anteriors actuacions d'aqueixa estimada Entitat, ni molt menys, les sotilitats qu'inserta la reposta de l'autoritat eclesiàstica consultada, a la pregunta que varen fer-li.

No es doncs deserció meua a mon entendre; sí ho es en canvi d'aquelles constants i patriòtiques actuacions, el procedir emprat an aquesta recent ocasió per l'Orfeo i per les altres personalitats a què aludeixen.

Es desprèn ben clarament de la seva resposta, que dubtaven avans....i perquè??. Perquè temien l'escàndol, el pitjor sens dubte dels greuges a la consciència de les multituds, principalment de les addictes an aqueixa Entitat. I si'l temien, com varen deixar d'acudir a cercar consell precisament a l'UNIC que podia donar una pauta; a l'UNIC que podia dirimir entre les opinions en pugna, inclòs de diverses autoritats?? Com

la que VV. expòsen, altres igualment respectables n'éren contraries. La seva abstenció, la dels mes assenyalats com a catòlics al nostre camp, o sia la dels qui encarnen en sa totalitat "la flama del esperit racial", nó hi eren pas. Com podien anar-hi?

Potser per a assistir a una apoteosi d'anticatolicisme, ja que no era altre cosa, bandejada en públic la Sta. Creu, rodejats de brasals rojos, d'estrelles i triangles??

Potser per a autoritzar amb la seva presència lo qu'era una acte completament oposat a la manifesta voluntat d'aquell quin cadavre es volia honorar i a la de tots els seus familiars??

Potser per compenetració amb l'actuació constant i anterior als darrers moments del difunt, d'anti-Catalunya, anti-Religió, anti-família, anti-ordre social, anti-propietat, anti-unió dels catalans??

Es clar que no podien concorre-hi ni hi varen concórrer. Temien també l'escàndol, qu'a mi i a infinits d'esperits senzills, primaris, que no arribem a capir les sublimitats dels mons de l'interpretació, -ad usum delphini-, dels Cànon, ens causà lo presenciat. Creiem nosaltres, els ignars, qu'el sol fet de no esser anti-canònic, no autoritza a cometre un acte en públic, sense una previa explicació que s'ens donés; sense una previa i explícita manifestació del placet de l'UNICA autoritat que podia jutjar i fallar en cas tan delicat...el consultar al qui, varen creure "sobrer" com en la fulleta de la resposta del Dr. C. indica!!

Qui no recorda com un dia de Corpus, preparada ja per a sortir la Processó, pel simple fet d'ordenar alguna autoritat civil la treta de la bandera barrada del cim de la Catedral, la majoria o minoria de la Lliga, va retirar-se indignada deixant d'acompanyar a Nostr'Amo? Què

no te presents, posteriors negatives i resistències del Orfeó en èpoques dictatorials, per ecziències d'índole molt mes material que no pas les d'ordre esperitual, molt mes superior, qu'acabo d'exposar?

I es sens dubte perque l'impressió sentimental que VV. supòsen en mi al redactar la meua carta, es la que devia dominar an aqueixa Directiva al decidir formar a la trista cavalcada; segur are també de que hauran pogut apreciar com fou advers l'efecte que produí la seva presència i de la seua preuada Senyera pels carrers i places (nó endolades pas les balconades), presència deguda sens dubte a un impuls d'un seu nobilíssim sentiment...

Si malgrat el qu'exposo amb tota la meua sinceritat i a despit de les molesties qu'els ocasionin aquestes misives, no veuen inconvenient en que segueixi pertanyent al Orfeó, jo, per la meua part, no vull pas declinar el seu amable oferiment de donar per no cursada la meua baixa.

Es amb aquest motiu, Sr. President, que'm repetesc de V. com d'aqueixa Junta Directiva, afm. ss t i amic,

El Mq de Balanyó

Aquesta Junta Directiva ha rebut amb veritable plaer la seva estimada lletra del 10 corrent, i en regraciar-li l'atenció de la seva resposta, sempre interessant i apreciable, ha fet us amb la major satisfacció de l'autorització que'l seu patriotisme i comprensió posa a l'abast d'aquesta Directiva per tal de no donar per presentada la baixa com a soci d'aquesta Entitat.

Com a aclaració a un punt de la seva att^a. carta, ens plauria, no més fer-li observar com la consulta al Sr. Canonge fou feta pel Mtre. Millet, particularment i a posteriori, precisament, com a conseqüència de la carta de V.

Repetim, doncs, distingit Sr., el nostre agraïment i satisfacció per haver accedit al desig d'aquesta Junta Directiva que afectuosament el saluda.

Déu li doni molts anys de vida en té de la religió i de la Pàtria.

Barcelona 15 Gener 1933.

EL PRESIDENT

EL SECRETARI

Al Sr. Josep Me de Balanzó i Martí.

JOSEP M.^A PARÉS

ADVOCAT

Passeig de Gràcia, 37

Telèfon 16250

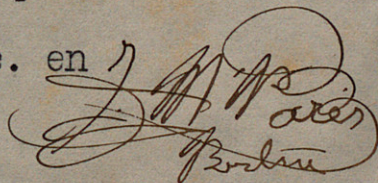
Barcelona 10 de Janer de 1934

Sr. President del Orfeó Catalá.

Molt Sr meu.

En contestació á la vostre atenta, de fetxa 3 del corrent, dech dirvos, que atesas las vostres rahons, justificadas ademés ab la copia de la carta del Sr, Bisbe, retiro ab gust la meva sollicitut de baixa de soci del Orfeó Catalá, continuant pues com sempre com á soci del propi Orfeó, ab el goig y honor que aixó dona.

Queda com sempre affim, y s.s.q.v.m.e. en

A large, stylized handwritten signature in dark ink, appearing to read 'J. M. Parés', with a flourish underneath.

12-1-34

Sr. D. Joaquim Cabot
President de l'Orfeó Català

Molt respectable Sr: Sento
dirigir-me a V. després de
l' mal recort en que tant
injustament amb despedi, i
sens guardar una mínima
consideració; si me decidit,
ha escriure, a sigut a instan-
cias de' uns Srs. que l' tenen
en alt concepte, com aixís
també le considerat. Lei su-
plico que sens tardar es preo-
cupi d' enviar arracullir els
Distintius i adjunt també la
causa de la nostra expulsió
d' orfeonistas amb concret i

per escrit.

Esperant de la seva
formalitat la saluda

~~Respectuosament~~

~~Mª Angels Fico Sierra~~

Barcelona

12-1-1934

Febrer 1934

Sr.

Dr. Pascual Borda

Molt Sr. meu: Molt sincerament expresse
l'error per mi comés de n'haver presentat
l'excusa d'assistència al Concert Repai del
11 d'aquest mes, al que desafortunadament
em fou impossible per tenir el desenllaç de
la mort d'una tia (a.c.s.)

Ço es com a cap de corda el dia avançat
del Concert, vaig donar indicacions a un com-
pany de Junta, per que fés la merced de reem-
placarme aquell dia, doncs jo preveia ja aque-
ta novetat, però el Dimarts següent no vaig
poder assistir a l'anar per estar indisposat
no pogem fer viable la present excusa, fins
ara, com que em sap molt greu i els hi dema-
no en dispensin aquesta greu falta, comera
inconscientment.

Adjunto la excusa (papereta) per lliurar-la
al Sr. Director, junt amb les faxes precedents
per malaltia d'una inflamació a la regió de
l'apèndix, pròxima intervenció quirúrgica

i que vaig comunicar-ho per mitjà d'escrit
al Sr. Majordom, com també més tard al
Sr. Tomàs Millet, adherint-me a l'homenat-
ge que se'ls hi tributa i que per dir-ho no
pogué esser-hi personalment, eo es, sempre
he tingut interès en complir amb les tar-
gues de l'Orfeó, i al que tant en commou-
rebre cartes o circulars de queixa.

De tot cor agrairé que la Digníssima
Junta de l'Orfeó, amb perdoni aquest petit
entorçiment a les tarques de l'entimat orfeó.

Mani i Dirpori del seu afum

Emili Planas

Barcelona Febrer 1834.

Ciudad 13 Febrero 1934

Sr. Director de l'Orfeo Catalá
Present

Molt Senyor meu! En mon
poder vostre comunicat d'avuy que la
veritat m'ha donprés un poch.

Vostre recordarà que juntament
ab el Sr. Pujol li vaig fer arribant
l'estat greu de la meua muller a
qui devia operar-se lo qu'er va
fer el dia 9. Vostre comunicat diu don
ques cap motiu les justifica.

No ho diu que cap

motiu les justifica en aïtats
casos perquè en deu ria protestar.

Si no coneixen el règim de
clíniques ja' vos ho explicaré;
engunies i horrors, calefacció
excessiva per als no malalts
ja' qu' en produís un catarro
i una afonia que quasi em
privara de parlar i més cantar,
estava també internat a la clínica
a un du burbú i no deixava a
Barcelona i podria haver cantat

en aquesta situació.

Elba muller va millorant (gràcies
a Déu) ostensiblement, jo pernocto a
la clínica no a Barcelona aixís en
que excusen totes les faltes que hi
hagin.

Crech podré reintegrarme aviat
als assaïos (no sé la data com de
diposa, potser el 27 o abans no ho sé)
arribat aquell cas jo vos demanaré
les partidures qu'assaïeu o hagueu
assaïat, per estudiarles promta-
ment en mon domicili i dominarles
ab depurebat. —

Esperant no hi voldreu veure
negligència sinó malhaurances
de la vida, quedo vostre molt
atent J. L. L.

Pau Torres

A la Junta Directiva de l'
Ajedre Català
Lleida

Respectables Srs. i de la meua
mes distingida consideració.

Rebuda una comunicació
d'aquesta Junta Directiva el pas-
sat dia 12 amb data del 13
anunciant-me per aver faltat el
concert rapis del dia 11, i fent
constar que era per acord pres
en la derrera sessió celebrada, hec
manifestar-los que crec que deu esser
una confusió, ja que el comunicat
diu = sense haver justificada la
seua falta = i essent així que
segons ell no es tenia temps de
fer la falta ni justificable i
es per això que crec que es una

equivocació.

Jo no puc amagarlos lo mol que'm molesta de moment el llegirlos, doncs he prou es conaguda de tots voste's la meua constant assistència a tots els assaigs i concerts a costa de mols sacrificis morals i materials en care que no ensipen per la molta esting que tinc al vesó labala; i si alguna falta fet a sigut per causes ben justificades, doncs jo no crec que sigui mercedora de rebre l'esmenada amonestació per aver faltat al concert Repas del dia 11 sense esperarne la seva justificació, ja que jo crec que voste's es preocupen de que es tingui en conte el bon comportament dels coristas i amb aquesa prosedir el seus afets foren ben.

diferens:

Nouament repeteixo que al
serme trasmes l' esmentat comunicat
deu esser obra d' alguna confusió
o equivocació i aixís o espero
que m' serà comunicat;

Amb tots els respectes
es saluda aquesta de vostres
afms. J. G. qn E. V. M.

Carne Jové i Lusido

16 - Febrer 1934

El President de l'Orfeo Català

Enitbat

Molt senyor meu

No aventé ningun cap resposta
a la meua llettra del passat
mes de Pebrer, desitjaria saber
quin judici a merescut d'a-
questa Junta Directiva que
han dignament presidida,
sobre els conceptes que en
ella es fonsaba.

Molt afectuosament
el saluda aquesta que
E. J. M.

Carne Foué i Enido

Barcelona 27 Mars 1934

LA CHAPELLE UKRAINIENNE

PLUS DE MILLE CONCERTS EN FRANCE ET A L'ÉTRANGER

«LE PLUS BEAU CONCERT SPIRITUEL

QU'ON PUISSE RÉVER.»

S. Ex. Mgr. l'Evêque d'Amiens

LE

193

Señor Secretario de la Sociedad Musical -
"El Orfeo Catalán" Barcelona.

Muy Señor mío,

Tengo el honor poderle a Ud.
el favor mandarnos una partitura
del "Muerte de' Escola" para cantar
"à capella" (contre remboursement) o avisar
me en que libreria musical puedo con-
seguir este canto.

Inscribo su seguro y afectuosos
servicios

N. de Loutchinsky de Nova
11, rue Jobbé-Duval
Paris (France).

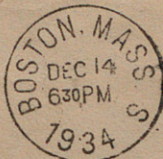
20. mars. 1934

LA CHAPELLE UKRAINIENNE
PLAIS DE MUSEE CONCERTS EN FRANCE ET A L'ETRANGER

LES SOUS-SCRIBES
ONT LEVÉ
UN FUNDUS

1934

Chas. Norman Fair
987 Memorial Drive
Cambridge, Mass.
Suite 70

ADDRESS
YOUR MAIL
TO
STREET AND
NUMBER

Companys
17
Barrio

Dr. Louis Millet.

Director of Orfeo Catala.

Barcelona, Spain.

Carrer de Sant Pere mes Alt, 13

Restaurer de l'edifici
i entresol de l'edifici
Llongueres

CHAS. NORMAN FAY
987 MEMORIAL DRIVE
CAMBRIDGE, MASS. U.S.A.

March 24, 1934

To the distinguished

Maestro Luis Millet.
Director of Orfeo Catala.
Palace of Music, Barcelona, Spain.

Honored Sir:-

I am so fortunate as to possess, and often to enjoy re-hearing, the remarkable Victor Records of Excerpts from the Bach Cantatas Nos. 4 and 140, as given by Orfeo Catala under your direction. May I express my personal gratitude for the keen pleasure that I experience, in hearing those mighty works so mightily rendered.

I have also just finished reading, with like interest, the remarkable autobiography of Dr. Albert Schweitzer, in which he gives a short resume of his own study and interpretation of Bach; and speaks of having assisted as Organist at your own Orfeo Catala performances. Incidentally he says that Bach used for soprano and alto parts in his choral works only boy voices - not those of women.

In listening to your Records I have been struck with the boy-voice quality of tone, in many passages; while in others it seemed to me that the fullness and richness, as well as sustained power, must mean that the Orfeo Catala must possess an unusually fine body of mature women-voices, as well as boy-voices. Would you be kind enough to tell me whether, and how many, you use of both, or of each?

Both sopranos and tenors, ^{of your choir} in their upper notes, seem to use the "head-tone", with its reed-like resonance of the nasal and frontal sinuses; with resulting effortless reaching and holding of pitch. A result and habit of tone-production practically unknown in America! I do not know the Catalan language, in which I believe your chorus sings; but its work sounds to me as if you had trained your singers in concentrating on the meaning and distinct diction of the words sung - as well as in the intelligent use of the head-tone; with the result of extraordinary dramatic and emotional effect.

Would you now be so very kind, as to write me, whether the wonderful staying-power of your sopranos and tenors, to carry their freshness and enthusiasms, and perfect pitch, clean through from beginning to end of such exhausting works ~~as~~ the No. 140, is due to your training in diction and the use of the head-tone - or, as some of my friends tell me, to a Spanish or Catalan national-quality of voice; and unconscious habit of head-tone-production which enables you to pick up a far finer lot of voices than our chorus directors can find in this country.

If your training is responsible for the tone-quality and diction of your choir, do you know of a young man who has had and has mastered your training, and could master also the English language; who might be brought to ~~this~~ country a year or two hence - after the present depression of all business and art-enterprise has passed, and we are once more able to consider art as well as bare existence ?

I have long cherished the dream of founding an institution devoted to better use of the American voice, in song and speech; and such an institution is bound to come, some day or other. Thanks to the phonograph and the radio, it is possible today for students to hear and imitate the masters of song and speech, singly or in masses like your splendid choir. There is a great field in this country for the creation of genuinely musical song and speech. I have never heard, for instance, an American festival performance of the Hallelujah Chorus ^{from} ~~of Handel~~ the Messiah, ^{or} of the final Chorus of the Ninth Symphony, without sense-of-strain always, and loss-of-pitch often, in soprano and tenor parts.

Yet I have heard 52 first tenors, of the Mendelssohn Choir of Toronto, under the late Dr. Vogt, finish a Crucifixus by Lotti upon high A, held from fortissimo down to vanishing pianissimo, without effort or loss of pitch - by use of the head-tone. Such work should be possible for every voice, within its natural range; and there is abundant musical talent available in America, for the hand of a master to mould. No one knows better than yourself, Sir, how rare that master must be - in knowledge of art, youth, strength and personal magnetism, if he is to be as great as the opportunity that awaits him here.

With assurance of highest respect and admiration, and in hope that this inquiry from an entire stranger may not impose too much upon your time, believe me

Faithfully yours,

P.S. I can read Spanish a little, but French and Italian are more familiar to me.

I was, by the way, the organizer, and for twenty years the executive trustee of the society supporting the Orchestra of the distinguished conductor, Theodore Thomas, in Chicago. I have been away from that city, however, and out of all active connection with music since 1910.

(1)

Finc la sort de posseir, fruit sovint de la seva audició, els notables Victor Records d'extractes de les Contates n.ºs 4 i 140, donades per l'Orfeó Català sota la vostra direcció. Vull expressar la meua gratitud personal pel viu plaer que experimento en sentir aquestes obres magnífiques tan mestrivolament interpretades.

Acabo de llegir, amb semblant interès, la remarcable autobiografia del Dr. Albert Schweitzer, en la qual dona un breu resum del seu propi estudi i interpretació de Bach; i parla d'haver cooperat com organista a les execucions del vostre Orfeó Català. Incidentalment diu que Bach per a les parts de soprano i contralt de les seves obres corals únicament usava vous de voi, no vous de dona.

En escoltar els vostres discs m'ha cridat l'atenció la qualitat de tot de la veu de noi en molts passatges; mentre que en altres em semblava que per la seva plenitud i riquesa així com per la seva facultat de sostenir-se, això significava que l'Orfeó Català sens dubte posseïx un conjunt extraordinàriament bo de vous ben formades de dona així com de vous de noi. Valdria tenir l'anàlisi de dir-me, quantes vous empleeu de les dues menes, o de cada una d'elles?

També les soprans com els tenors del vostre cor en llurs vous agudes sembla que usen la veu

de cap », amb la seva ressonància, com de llengüeta, de les cavitats nasal i frontal, amb el resultat sense esforç d'alcancar i sostenir l'entonació. És un resultat i un hàbit d'emissió de so pràcticament desconegut a America! No conec el llenguatge català, en el qual el vostre chor canta, però el seu treball em sona com si haguessin ensenyat els vostres cantaires a concentrar-se en la significació i la dicció distinta de les paraules cantades tant com en l'ús intel·ligent de la veu de cap; amb el resultat d'un efecte extraordinàriament dramàtic i emocional.

Valdria tenir la bondat d'escriure'm si el marvellós poder de sostenir-se dels vostres sopranos i tenors, portant llur frescor i entusiasme, i afinació perfecta, ben nets des de el començament fins a la fi en obres tan esgotadores com la Cantata n.º 140, es degut al vostre entrenament en la dicció i en l'ús de la veu de cap — o, com me diuen alguns dels meus amics a una qualitat nacional de la veu, espanyola o catalana; un hàbit inconscient de producció de la veu de cap, que us permeti aplegar una quantitat de belles veus, més belles que les que els vostres directors de chor poden trobar en aquest país.

Si la qualitat de to i la dicció del vostre chor es deu al vostre ensenyament, coneixen alguna jove que

l'haqi rebut i el domini, i domini també la
llengua anglesa; que pogués venir an'aquest país,
d'aquí un o dos anys, quan haqi passat la de-
pressió actual en els negocis i empreses d'art, i poguem
nosaltres de bell nou pendre en consideració l'art
tant com l'existència mateixa?

Molt temps he acarolat el somni de
fundar una institució consagrada a un iis millor de
la veu americana, en el cant i parlada; tal in-
stitució necessàriament vindrà un dia o altre. Gràcies
al fonògraf i a la ràdio avui és possible per als estu-
diants sentir i imitar els mestres del cant i de la pa-
rulla, separadament o en conjunt com el vostre es-
plèndid chór. Hi ha un gran camp en aquest país per
a la creació del cant i del llenguatge genuïnament
musical. Mai no he sentit, per exemple, en un festival
americà l'execució de l'Alleluia del Mesias, o el chór
final de la Novena Simfonia sense la sensació de defa-
lliment ~~sensit~~ sempre i de pèrdua d'entonació so-
vint, en les parts de sopran i de tenor.

No obstant, jo he sentit 52 primers tenors del
Wendelssohn Choir de Toronto, sota la direcció del Dr.
Vogt, ja traspasat, terminant un Crucifixus de Lotti
sobre un la agut, sostingut des de'l fortíssim fins
al pianíssim imperceptible, sense esforç ni pèrdua
d'entonació, amb l'ús de la veu de cap. Semblant
realització fóra possible per cada veu, dintre del seu
ambient natural; i a Amèrica hi ha ~~ha~~ abundor de
talent musical susceptible d'ésser modelat per la m'a

d'un mestre. Uinquí ho sab millor que vós, ~~de~~ ^{tant} ~~com~~ ^{com} ~~deu~~ ^{deu} ~~èsser~~ ^{èsser} ~~rar~~ ^{rar} ~~semblant~~ ^{semblant} ~~mestre~~, pel coneixement de l'art, la joventut, la força i el magnetisme personals, si ho ha d'èsser tan gran com l'oportunitat que aquí l'espera.

Amb el meu respecte i admiració més alta, i esperant que aquesta enquesta d'una persona de vós desconeguda no us pendrà massa temps, creieu-me
etc.

P. D. Puc llegir una mica l'espanyol, però el francès i l'italià em són més familiars

Diní de passada que vaig ser ~~durant~~ l'organitzador i durant 20 anys l'agent executiu de la Societat conservadora de l'Orquestra del distingit director Theodor Thomas, a Chicago. Ho obstant, he estat absent d'aquella ciutat i al marge de tota relació activa amb la música des de 1910.

FRAS. NORMAN RAY
987 MEMORIAL DRIVE
CAMBRIDGE, MASS.

December 14, 1934

My very dear and honored Dr. Millet.

I have long waited to acknowledge your most interesting and valued letter of 27th July, last, in the hope that before doing so I might acquire the records of which you gave me the names - "La Mare de Deu", the Motets of Victoria, the Credo of Palestrina, and the Missa Solemnis of Beethoven, as rendered by the Orfeo Catala; and might have the pleasure of playing them all to my friends, Professors of Music at Harvard University, Messrs. Walter Spalding and Edward Ballantine.

Unfortunately, the dealers in phonographic records failed to secure them for me. The Victor Company, which made the record of your performances of the Bach Cantatas which I have, assured me that they did not have those which you wrote me of. They made final apology for failure to send them only last week.

Last night, therefore, I asked the two professors to dinner, and afterwards played to them the records of the Cantatas, which they had never heard. You would have been delighted to see and hear their expressions of admiration, for your great work.

I hope that it will not be without influence, in persuading Harvard University, a great institution of learning, with 8,000 students and nearly 1,000 professors of every human culture, except that of the voice, to establish the School of English Speech and Song, which I so much have at heart. No more convincing testimony of possibilities in the use of the most-used of all human faculties - except that of sight - the faculties of hearing and speaking or singing - can be demanded, than the record of your wonderful Chorus. Once more, accept my own thanks and admiration, dear Sir.

I had slightly known Mr. Kurt Schindler, and his work. As you say, my project demands a man of rare qualifications indeed, to do justice to it. But if I succeed in obtaining the cooperation of Harvard University, the important element of a solid basis of finance and housing, with the added prestige of a great name in education, will vastly simplify attempt, and hasten its development. Should the University consent, I shall do myself the honor of informing you thereof; so that you may know that your own influence spreads across the sea.

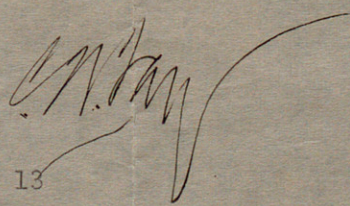
With renewed assurance of distinguished consideration, I remain always,

Faithfully yours,

Maestro Dr. Louis Millet.

Orfeo Catala.

Carrer de Sant Pere mes Alt, 13
Barcelona, Spain.

He esperat molt avant d'acusar
relut de la seva interessantíssima i preva-
da lletra del 27 juliol, esperant que avant
de fer-ho podria adquirir els discs dels quals
en varen donar els noms: - - - -, interpretats per
l'O.C.; i pensant que podria tenir el plaer
de tocar-los tots davant dels meus amics, pro-
fessors de Música de l'Universitat d'Har-
vard, Drs. - - - -.

Desgraciadament, els venedors de
discs fonogràfics no m'ls han pogut prom-
nar. La Victor Co., que va impressionar el disc
de les Cantates de Bach que posseeixo, m'ha ase-
gurat que no tenia les obres que en citaven.
D fins la setmana passada no m'enviaren les
excuses finals per no haver-les trobat.

Així i tot, doncs, vaig convidar a dinar
els dos professors, i després els vaig tocar les
impressions de les Cantates, que mai no havien
sentit. Us hauria agradat veure i sentir llurs ex-
pressions d'admiració per la vostra gran obra.

Espero que això no deixarà de tenir in-
fluència per a decidir l'Universitat d'Harvard (gran
institució d'estudis, amb 8000 estudiants i prop de 1.000
professors de tots els coneixements humans, exceptuant

el de la veu) a establir l'Escola de la Declamació i del Cant Anglesos, que tinc tant al cor. No es pot demanar un testimoni més convincent de les possibilitats en l'ús de la més usada de les facultats humanes (exceptuant la vista), que la reproducció del vostre Char meravellos. Una vegada més, valgut Senyor, accepten els meus remerciaments i la meua admiració.

Havia conegut molt poc Mr. Kurt Schindler i la seva obra. Com diu, el meu projecte exigeix un home realment de rars qualitats per a fer-li la justícia que se li deu. Però si puc obtenir la cooperació de la Universitat d'Harvard, l'important element d'una base sòlida de finances i estatge, afegint-li el prestigi d'un gran nom en el terreny de l'educació, simplificarà en gran manera la tentativa, i promourà el seu desenvolupament. En cas que l'Universitat acceptés, jo mateix tindria el honor d'informar-vos-en; per tal que poguessis saber que la vostra pròpia influència s'esten a través del mar.

La. J. Cabot

President de l'Orfeo Català

A us i a tot l'Orfeo
Català el nostre agraïment

Espectuosament us saluta

Rafael Simón

24. Març 34

28. Abril 1934

(1)

Votgut Sr. President:

Després de celebrada la Junta General del nostre Orfeó en el mes de Gener d'aquest any, vaig escriure el present comentari per enviar-lo al Consell Directiu per mitjà dels meus bons amics Diguilleim i Codina, però una certa temença a què (degut a no explicar-me prou bé) fos interpretat equivocadament i em creés una situació si més no, incòmode, per la meua condició de corista, va fer que no'm decidís a fer-ho.

Però ara que he deixat d'esser-ho em fa l'efecte que tinc més llibertat per exposar lo meu pensament, i és per això que li prego Sr. President perdoni la molèstia que li causaria l'extensió d'aquest comentari, en gràcia a l'intenció que'm mena a escriure-li i també a que jo resti més tranquil, ja que, des de dita Junta estic en la situació que es veu en aquelles paraules que diuen els catalans "nyic, nyic, em reventó si no ho dic."

(2)

Em referiré concretament a la Memòria llegida pel Sr. Secretari on hi feia un florit reportatge de la tasca del Orfeó durant l'any 1933 i he de confessar que l'admiració que la seva lectura va causar-me no va esser prou per treure'm l'agror que deixaren d'intre meu els paràgrafs en els quals donava compte de la minva de socis i donatius que es veïa observant en la nostra entitat i atribuint a manca de caritat aquest fet, molt dolorós per cert.

Ara bé, com que jo tinc el convenciment que quan es posen en coneixement dels socis d'una entitat les circumstàncies per les quals a travessa és perquè, si son falagueres s'en alegrin i persisteixin en conservar-les en aquest estat, però si pel contrari son adverses, aleshores cadascú té de fer el màxim esforç en superar les dificultats que es presentin.

En aquest sentit jo em permeto comentar els diversos aspectes de la qüestió ~~posant~~ de relleu les causes que ~~hagueren~~ ~~haver~~ motivat la present situació i indicant amb tota

bona fe i també segons la meua opinió els remeis o resolucions que caldria adoptar.

(3)

Primer: Es evident que existeix un cert descens cultural en les aficions del nostre poble en general en tot lo que es refereix al art com a espectacle, ja que tant el teatre llicenciat com el de vers pateixen una forta crisi, i en canvi els espectacles que no ténen res d'artístics (quan no són francament barrocs) es pot dir que no la senten.

En la música, tan coral com instrumental passa exactament lo mateix; mentre per una part la música exòtica s'ha fet mestressa dels programes i ompleu els programes llocs on pot escoltar-se; les obres dels grans mestres, les composicions que tan delectaven al poble i enlairaven el seu esperit i la mateixa cançó popular, renascuda de les seves cendres gràcies al esforç de meritíssims catatans que han esmercat les seves energies a aquest fi, no diuen res a les multituds que s'han tancat en el còmode, però eixore. "sensfemisme" que

esmentava el Sr. Secretari en la seva Memòria.

És per això que hem vist minvar en el Orfeó el contingent de públic en els nostres concerts, com és pel mateix motiu que la vida dels demés orfeons de la nostra ciutat esdevé precària musical i econòmicament.

2^a — Com a conseqüència de lo anteriorment esmentat es produeix un encerrament artístic que fa que, molts catalans que són socis d'entitats musicals preferiscin donar el seu apud econòmic a altres on hi ha variació de passatemps o altres activitats més amb consonància (creuen ells) amb el temps actual: esport, ball, excursions etc. etc.

Per això és precis que els elements que integren les entitats culturals i particularment els Directius, es donguin compte que els temps han canviat i que és precis no creuar-se de braços davant l'indiferentisme existent, i molt menys hant abstenir-se de practicar cap mena de derrotisme ans al contrari confiar amb ver optimisme en el resultat final.

Concretant-me al Orfeó Català, jo crec que s'impola

un dinamisme més extens en les seves activitats tan artís- 5
tiques com socials, és, que no s'ha de limitar a que de la
seua obra en partin sobrament els crítics i tènemics en matèria
musical sino que té d'esser lloada per tots els estaments
principalment els modestos per esser aquests els més propi-
cis a assimilar-se els ideals que l'Orfeig persegueix, prova
d'això que els elements que nodreixen les diverses agrupacions
corals de la nostra terra hi pertanyen en la seva gran majoria.

A aquest fi és precis desenvolupar una campanya de
proselitisme col·lectiu de cara al poble, i si aquest no ve a
acollir l'Orfeig, aquest té de fer-se escoltar pel poble donant
concerts populars fora del nostre entorn o bé en el Palau
mateix però dedicant-ne algun o bé a Beneficència o ja
als infants de les escoles, orfandat, etc.

En aquest aspecte és bo tenir en compte els resultats
que obté la nostra Banda Municipal en la seva actuació
que crec no poden ésser més afalagadors ja que ha aconseguit

infiltrar-se dins l'ànima del nostre públic fins al extrem 6
de comptar amb multituds devotes a les seves audicions en
barriades on al principi hi era acollida d'una manera
completament indiferent.

Aquesta tasca que a alguns semblarà un remei
extrem, és ni més ni menys que lo que hem fet tots els onsenys
sense excloure l'Orfeó Català, en el començament de la seva
vida artística i que, sempre segons al meu criteri, mai hem volgut
de negligir per esser l'únic mitjà de fer conèixer i estimar la
seua obra, en alguns sectors que avui ni se'n preocupen.

Les subvencions, donatius, etc. etc. és més lògic abas-
tar-los amb una actuació de la qual tothom se'n fa ressò,
que no actuant a la callada i donant-nos per satisfets
quan després d'un concert hom llegeix la crítica per lloable
que aquesta sigui.

En l'aspecte social intern de la nostra entitat no
és precis amagar l'importància que té que en l'espai de

7
dos anys i hagin registrat més de duescentes baixes; aquest
fet obliga al Concell Directiu a reflexionar referent als
motius que aquets soci hagin al·legat per presentar-les,
jo crec que no n'hi ha prou en resumir aquets motius en
"manca de catalanisme" i no pensar-hi més.

Jo tinc l'ingenuïtat de creure que no hi pot haver cap
català que no senti dintre seu, més o menys viu, el sen-
timent de catalanitat i que tot lo més que hi pot haver
son diferències en la manera i oportunitat d'exterioritzar
aquest sentiment.

Jo crec que un dels principals motius és que al Orfeo
la vida social és inexistent ja que no es pot aplicar
aquest nom a les tertulies del cafè; l'únic nexe d'unió
entre molts soci i l'Orfeo es el cobrador que va a cobrar
el rebut i en aquestes condicions no té res d'estrany
que si en un moment donat el soci sent minvar el seu
afecte per l'Orfeo, com que no hi ha cap vincle d'amistat

ni de companyonia ni tan sols de convivència que l'hi
lliurari no li costa cap esforç ni sentiment deixar de prestar
el seu ajut econòmic a l'entitat.

Formules? crec que n'hi ha moltes que, sense derivar
- tuar el caràcter de l'Orfeó podrien fer d'aquest una segona
llar pel soci; jo ~~hem~~ canformo en senyalar els fets; els detalls
no m'interessa entrar hi perquè hi ha un Concell Directiu
que amb més encert i responsabilitat pot fer-ho.

I res més Sr. President; li he donat, sense que tingui
m'ho demanés és cert, la meua opinió, que no té més valor i és
lo únic que pot disculpar lo meu atreviment, el no voler
restar indiferent a qüestions que afectin a una institu-
ció per mi tan volguda com és l'Orfeó Català.

El saluda amb tot respecte

son affm. S. d

Ciutat 28-4-34

Francesc Marqués Robert

Barcelona 4 Maig 1934

Apreciat Mestre;
Amb tota l'ànima agraeixo la
seua carta i que la capella cantés
a les misses de la meua volguda mare
(C. G. P.) ja que com vostè diu molt
bé, ella estimà tant l'Orfeó, que
després de les oracions el que més
li pot plaure son els cantos que ella
havia escoltat amb tan d'entusiasme.

Repeteixo les mes expressives gràcies
per tot i queda de vostre sempre
servidora la seva afma

Pilar

Barcelona 8 de Maig 1934

Sr President de l'Ofici Català
Ciutat.

Honorable Senyor:

Me'n és plaent acusar rebut del
ofici de 3 del corrent, en el qual es servei-
xen testimoniar el condol d'aqueixa esti-
mada Institució per la mort de la meua
volguda mare (g. a. c. s.), la vida de la qual
em plau ratificar les seves paraules - ha
estat tan íntima i afectuosament lli-
gada amb la de l'entitat de la seva
digna Residència.

A la vegada he d'expressar a vostè la meua pregona gratitut per la participació tan activa que s'han dignat prendre en l'acte dels funerals, aportant la valuosa cooperació de la "Capella de Sant Felip Neri" i aquesta prova d'afecte inoblidable, ultra palesar un bon record per l'ànima de la meua volguda mare, contribueix a afirmar encara més, l'assistència modesta pero sincera, que jo he de continuar prestant en la vida de l'Orfeo.

En renovar a vostè i Junta Directiva en nom propi i dels mes germans la mes fonda reconeixença pel seu sentit concolgulgui acceptar senyor President junt amb la meua adhesió, els millors extrems de consideració i afecte de la seva affma. Pilar Roca

Diferents entitats musicals, artístiques i literaries i en llurs noms directors, professors i empresaris i admiradors de l'inobidable Mestre director Francesc Perez-Cabrero i Ferrater es complauen en obtenir de vosté l'alta honra de veure's la signatura de l'entitat que tan dignament presideix, en el present document que s'acompanyarà per a demanar a l'Ajuntament de Barcelona acordi donar el nom de l'esmentat Mestre a un dels carrers de la Ciutat per a que perpetui en les vinentes generacions el record del Mestre que no perseguí més que fer arribar la música dels nostres compositors a les classes més populars de Catalunya.

Aprofita aquesta avinentesa per oferir-se de vosté atent i segur servidor que molt agrait li

e. l. m.

F. Perez-Cabrero

Barcelona, 24 de maig del 1934.

1/2
Sent Sever 7. 1er 2^a

ORFEÓ CATALÀ

BARCELONA

PARTICULAR

conf

Mr President de l'
Orfeó Català.

Molt senyor meu; He rebut la lletra
de vostres, i en contestació a ella dec dir-lis,
que trobant-me ja en condicions per complir
els deures de chorista sol·licito novament
el meu reingres al chor. a principis de curs
de conformitat ab lo que vostres me dia-hen.

De vostres affm. S. S.,

Josepa Perez

Barna Juny de 1934

Barcelona 8 Juny 1936

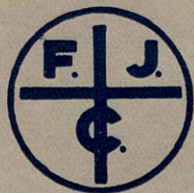
M. I. P. Boada
Secretari de
Orfeó Català
Ciutat

Conf

Molt M. meu: Referint-me al seu comunicat
de data 25 Maig ppdt, he de manifestar-li que, hent-
corregut ja un temps de la desgracia referida per la
mort de la meua bona mare (q. d. e. t.), penso resarudar
la meua existència al "Orfeó" hent prompte comenci
el nou curs, a primers d'Octubre, afegint-hi Durr.

Lo que m'plau comunicar-li, al encomps que
atentament el saluda, en offma. s.

Mre M. Carme Roca, Creus

FEDERACIÓ DE JOVES CRISTIANS DE CATALUNYA

SANTA ANNA, 11 i 13

TELÈFON 19904

BARCELONA 2

juliol
1934

Estimat oncle Lluís:

Vareig rebre les teves lletres que fan referència al Concert de la F.J.C. de C. . Evidentment que hi ha un malentés quan es diu que es un assumpte meu. El que passa es que aquí al Secretariat de la F.J.C. devien dir que jo m'encarregaria d'arreglar-ho pensant que jo per, la meva proximitat amb l'Orfeó podria excusar la Federació per aquest involuntari retard. Naturalment quan he llegit les teves ratlles he quedat sorprès però aquí em diuen que no han dit res que pogués fer entreveure que aquesta qüestió es una cosa personal meva.

Sigui com sigui el cas es que tenim pendent de pagament el Concert i aixó ho arreglarem desseguida. Avui em diuen aquí la F.J.C. que es posaran d'acord amb el Sr. Torres per veure'ns un dia. Pensa, solament oncle Lluís que encara estem cobrant les quotes de Congressista dels nostres xicots i l'esforç que en aquesta casa es fa es gran i constant. Amb tot no trigarem gaire en tenir-ho tot liquidat.

Quan tingui un moment et vindré a veure. He volgut però, per mitjà d'aquestes ratlles puntualitzar totes les coses, sobre tot per quedar jo al lloc corresponent.

Record's a en Lluís Maria. Sempre teu,

Lee X

Madrid 27-9-1934.

Mi querido Salvat: Recibi su grata ~~postal~~ postal, y como hay materia y hasta espíritu, creo para tejer una cronica madrileña, se la remito adjunta.

Me enteré en el Ministerio del asunto referente a la subvencion para la O-
bra del Cancionero Popular de Cataluña, y que habia sido asignada al Orfeo
Catala en el Presupuesto de 1933. Al prorrogárselo para el primer trimestre
de 1934, se suprimieron numerosas subvenciones, y una de las que corrió esa
desventurada suerte fué ésta, por desgracia. Si algun diputado catalán hu-
biera tomado con calor entonces la defensa de la partida, quizás no hubiese
naufragado. Y como es natural, una vez tachada, ha desaparecido en la pró-
rroga para el segundo trimestre y ha dejado de figurar en los Presupuestos
actuales. Digaselo V. así ~~ha~~ a los amigos Millet y Pujol.

Por la Prensa catalana he visto que salió el número de agosto de R.M.C., y
e incluso conozco su sumario; pero "mi" ejemplar no ha llegado aun. Espero
recibirlo de un día a otro.

Mañana abre sus puertas la Asociacion de Cultura Musical, en el nuevo curso,
con un Cuarteto Catalan. De ello me ocuparé en la siguiente crónica.

A todos mis afectuosos recuerdos. Reciba V., al mismo tiempo, un abrazo de
su viejo amigo,

Jos. Subia

prometo visitar-lo per incarceration-me.

17-X-24.

FRANCESC RODON

saludar al seu dilecte amic en Joaquim
Renart i li agraeix l'epusió de la seva
lletra. Res té que dir de l'Orfeo més que l'hoancey

i tot cataló deu admirar el seu esforç
pel desvetllament patri. Però hi ha moments
en que l'esperit se sent com dissociat de lo
que 'l volta. I per motius privats i públics...
En un d'aquells moments vaig signar cinc
baixes. I en tinc tres o quatre per estendre
quan no'm tremoli la ploma. Deplorant
no poder rectificar-ho li demano perdó i

Sr. President de l'ORFEO CATALÀ - Barcelona

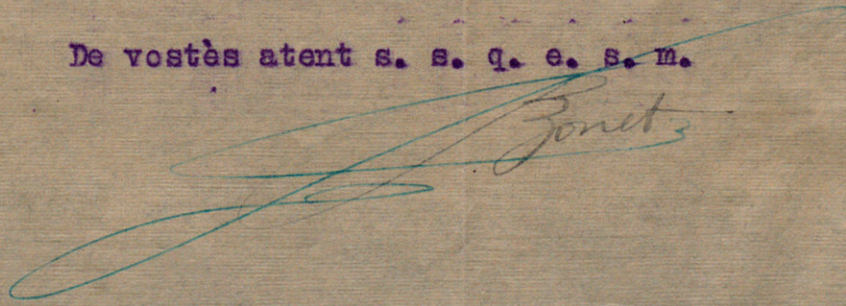
Distingit senyor: Fou en poder meu la seva atenta comunicació data 3 de l'actual, agraint-los tota la nostra família l'homenatge d'aqueixa Directiva dedicat a la memòria del meu difunt pare (e.p.r.)

Sincerament reconeguts a tots vostès, i de part meva, corresponent així a la seva gentileza, molt me plau d'assabentar-los que accepto agrair la proposta que em fan de continuar jo, en nom meu, com a soci de l'Orfeo, reservant-me el mateix número que tenia el meu volgut pare, la qual cosa serviré com un record seu molt estimable.

Per tant, queda sense efecte la baixa comunicada, convertint-se simplement en canvi de nom, i en tenir el gust de saludar-los ho faig amb l'expressió viva del meu afecte i simpatia.

De vostès atent s. s. q. e. s. m.

25 octubre del 1934.

L. Lluís Millet.

Barcelona.

Girona, 9 d'octubre de 1934.

Honorable Mtre. i amic: Contestant
a la seva lletra del 5 actual, (rebuda avui)
dec dir-li, que després de rebuda la seva
anterior, data 21 de Setembre, vaig donar-
ne compte a n'els meus companys de la
S'ra de l'At. de M. de G. En la reunió que
tinguerem, acordarem demanar-li preus
i condicions en que 'l sen orfeó Català
vindria a donar el concert de referència,
i el Sr. Josep M. Dalmau s'encarregà
d'escrivre-li en aquest sentit; ignoro si
ho va fer o no, es possible que ho hagués
fet, i la lletra estigui detinguda; però de
totes maneres, la meua opinió es, de
que no deixin V. d'acceptar cap compen-

mis en altres poblacions, ja que per la meua
part, i veu que també per la dels companys
de la D^{ta}, si ara no ens fos possible que
V^{os} vinguin (cosa que de moment me sembla
difícil) farem el que podrem, per a tenir
el goig de poder-los escoltar novament en
altre oasi, i tot lo prompte que ens sia possi-
ble.

Les circumstàncies actuals m'impideixen de
poder donar compte de la seva altra lletra a
n'els companys de la D^{ta}, ho farei tant prompte
la situació estigui normalitzada.

Saludant-lo amb la major consideració,
es repeteix amic affi. S. P. en

Josep Baró Güell

Barcelona, 22 Novembre 1934

Distingit Senyor

Vaig rebre la seva atenta comunicació i la proposta de ser protector de l'Orfeó Català

La invitació que m'he em fa de sumar-me a l'obra artística i cultural de l'admirada Entitat amb la qual, com vostè diria molt bé, em trobo tan identificat és per mi altament honorable. L'accepto amb molta satisfacció i quan desapareixin circumstàncies absolutament independents de la meua voluntat que fins ara han impedit la meua modesta col·laboració a l'obra de l'Orfeó Català, tindrè moltíssim

quant a atendre el desig de la Junta-expres-
sat en la comunicació que vostè m'adreça -
que és també, un desig meu personal que
espera, desde molt temps, una ocasió favorable
per a manifestar-se d'una manera positiva i
inequívoca.

Molt atentament el saluda

son dnm.

F. Píde Mart